

Jogászok az erdőben

Kártérítési jogi konferencia a Mecsekerdónél

Az állami tulajdonú erdőgazdaságok részvételével immár negyedik alkalommal rendeztek jogi konferenciát, a szervező és házigazda feladatait ezúttal a Mecsekerdő Zrt. vállalta magára.

Az erdőgazdálkodásban és a vadgazdálkodásban alkalmazandó speciális jogterületekkel kapcsolatos, mindennapokban felmerülő jogesetek sok olyan kérdést felvetnek, amelyekre csak a gyakorlat szakemberei tudnak megfelelő válaszokat adni. Ez indította arra 2013-ban a Pilisi Parkerdő Zrt.-t, hogy hagyományteremtő szándékkal megrendezze az első erdőgazdasági jogi konferenciát az állami tulajdonú erdőgazdaságok, illetve egyéb meghívottak részére. A jó példát azóta többen is átvették, és hasonlóan a többi szakterületen tapasztalható évtizedes együttműködéshez, immár a jog kapcsán is hagyománnyá válik az állami erdőgazdaságok munkatársai közötti közös gondolkodás.

2015. május 6-án a Mecsekerdő Zrt. adott otthont *Az erdő- és vadgazdálkodó kártérítési felelősségének változásai az új Ptk. szabályozásában – a bíró szemével* címmel a Kövestető Vendégházban megtartott jogi konferenciának.

Az előadókat és a meghívott vendégeket *Keszi László*, a Mecsekerdő Zrt. vezérigazgatója köszöntötte. Ezt követően *dr. Sárhegyi Zoltán* ügyvéd (Sárhegyi Ügyvédi Iroda) nyitotta meg a rendezvényt. Bevezetőjében elmondta, hogy örömeire szolgál az állami erdőgazdaságok együttműködési készsége a jogi konferenciák kapcsán, és reményét

fejezte ki, hogy ez a jövőben is megmarad. Leszögezte, hogy fontosnak tartja az erdő- és vadgazdálkodás során felmerülő speciális jogi kérdések közös megvitatását, egységes jogi álláspont kialakítását és képviselétét, mivel ez tudja megfelelően alakítani a joggyakorlatot a gazdálkodók és a bíróságok oldalán is.

A konferencia moderátora *dr. Makai Lajos*, a Pécsi Ítéltábla elnöke volt, aki gyakorló bíróként és vadászként értékes és lényeglátó észrevételeivel, az előadások közötti átkötéseivel és összefoglalójával tette zökkenőmentessé a konferenciát, és az azt követő élénk szakmai tanácskozást.

A rendezvényen jeles meghívott előadók és hozzászólók ismertették szakmai véleményüket az erdőgazdálkodókat és vadgazdálkodókat egyaránt érintő kártérítési jogesetekkel kapcsolat-

sította a vadászható állat által okozott károkról szóló 75/A. §-t.

Dr. Lábady Tamás címzetes egyetemi tanár, a Pécsi Ítéltábla nyugalmazott elnöke a vad és gépjármű ütközésével kapcsolatos kártérítési jogról fejtette ki nézeteit. Nagy ívű előadásában sok értékes gondolatot fogalmazott meg a korábbi bírósági joggyakorlat ismertetésével a tavaly hatályba lépett Ptk.-ban megfogalmazott, a vadászható állat által okozott károkkért való felelősség szabályainak értelmezéséig. A vadbiológiai kutatási eredmények alapján *Lábady* professzor kifejtette, hogy a vadászatra jogosult felelőssége az általa kezelt vadállomány mozgásának nyomon követése, szükség esetén pedig a közutak mentén a megfelelő figyelmeztető és sebességkorlátozó tábla kihelyezésének kezdeményezése a közútkezelőnél. Ez a vadászatra jogosult ellenőrzési körébe tartozó kérdéskör. A Vtv. legfrissebb módosítása tekintetében ugyanakkor utalt a „*lex specialis derogat legi generali*” és a „*lex posterior derogat legi priori*” ősi jogelveire. A vadászatra jogosult felelősségének megítélése kérdésében tehát a jogalkotó által megalkotott speciális szabály elsőbbséget élvez az általános szabállyal szemben, jelen esetben a Vtv. a Ptk.-val szemben. Emellett mindig azt a jogszabályt kell hangsúlyosabban figyelembe venni, amit a jogalkotó később alkotott meg, tehát a módosított Vtv. új rendelkezései.

Dr. Döme Attila, a Pécsi Ítéltábla tanácselnöke erdőgazdálkodókat érintő, közutakkal kapcsolatos kártérítési jogeseteket elemzett közzétett bírósági ítéletek alapján. Bár a régióban az elmúlt években nem tekinthető számottevőnek az ilyen káresetek száma, országosan több olyan ítélet található a bírósági gyakorlatban, amelyek a fák kidőlése, ágletörése miatti károkozások kapcsán születtek. Az ilyen károkért való felelősség kérdésében a bíróságnak többnyire abban

kellett állást foglalnia, hogy annak az ingatlannak a tulajdonosa, vagyongekezelője, amelyen a fa áll, milyen körülmények között felelős vagy nem felelős a károkozásokért. Különös nyomatékkal hívta fel a figyelmet a bíró arra, hogy a felelősség alóli mentesülést az új Ptk. némileg eltérő szóhasználattal, de tartalmában a régi Ptk.-hoz hasonlóan szabályozza. A károkozó kimentéséhez annak bizonyítása szükséges, hogy őt nem terheli mulasztás a fákon és egyéb növényzeten való, jogszabály alapján előírt gondozási munkák elvégzése körében. Az új Ptk. szabályozásának pozitívumaként fogalmazta meg továbbá, hogy a 6:521. § alapján a károkozó magatartása nyomán bekövetkezett károk vonatkozásában az oksági láncolat megszakítható, tehát még abban az esetben is véges a károkozó felelőssége, ha a kimentése nem volt sikeres.

A bírósági joggyakorlat bírói szemmel történő ismertetését követően dr. Pekár Anita, a Mecsekerdő Zrt. jogtanácsosa az erdőgazdálkodó szemszögéből mutatott be néhány jogesetet a fák közötti károkozásával kapcsolatban. A jogesetek kapcsán leszögezte, hogy nem egységes annak bírósági megítélése, hogy a szakrendeletekben előírt, az út menti ingatlanok tulajdonosait a közút melletti fák és egyéb növényzet gondozására kötelező rendelkezés kapcsán mi minősül a tulajdonos elvárható, gondos magatartásának. Sajnálatos módon, a bíróság az erdőgazdálkodási szempontokat (az erdőgazdálkodás tervszerűségét, a különböző beavatkozások ütemezését, hatósági kontrollját, esetlegesen a korlátozások szerepét) nem értékelte a Mecsekerdőnél előfordult peres ügyekben, holott ezek lényegesen befolyásolják az erdőgazdálkodó mozgásterét. Végezetül az előadó utalt arra,

A szerző előadás közben

hogy a felelősség alóli mentesülés az új Ptk.-ban lényegileg nem változott, ezért a gondos erdőgazdálkodáson kívül nagy jelentősége van annak is, hogy a közutak mentén az állomány fokozott ellenőrzése dokumentált, bizonyított legyen.

A konferencia felkért hozzászólói között elsőként az Országos Magyar Vadászkamara Somogy Megyei Területi Szervezetének elnöke, dr. Boda Pál gyakorló ügyvédként és vadászként fogalmazta meg gondolatait elsősorban a vad és gépjármű ütközésének jogi megítélésével kapcsolatban. Utalt arra, hogy a Vtv. frissen hatályba lépett módosítása szükséges volt, ugyanakkor nem teljesen számolta fel az új Ptk. által bevezetett, a vadászható állat által okozott károkért való felelősségre vonatkozó rendelkezések értelmezési problémáit.

Dr. Jánoska Ferenc egyetemi docens, a Nyugat-magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézetének munkatársa szintén a vad és gépjármű ütközésekhez szölt hozzá, statisztikai összehasonlító adatokkal szolgálva más európai országok gyakorlatából. Leszögezte, hogy a vad és gépjármű ütközések nem kerülhetők el teljes egészében, ugyanakkor a tudomány és a gyakorlat által igazolt, megfelelő védekezési módszereket (prizma, texasi kapuk, megfelelő műszaki megoldású vadkerítések az autópályák mentén) alkalmazni kell az esetszám csökkentése érdekében. Hozzáfűzte ugyanakkor, hogy a kérdés teljes rendezéséhez szükséges lenne a felelősségi rendszer gyökeres átalakítása is, mivel a magyarországgal szemben az európai gyakorlatban a vadászatra jogosultak nem felelősek a vad és gépjármű ütközések során felmerült károkért, az azzal kapcsolatos kárigényeket a CASCO-biztosítás rendezi.

Az erdőgazdálkodás, a közutakra dőlő fák és a kártérítés összefonódását dr. Ilosvai Zsolt, a Pilisi Parkerdő Zrt. jogtanácsosa is hangsúlyozta, és drámai képekkel illusztrált hozzászólásában a tavaly decemberben történt rendkívüli jegesedést és annak hatásait mutatta be a Pilisi Parkerdő Zrt. területén. Az országosan mintegy 50 ezer hektár erdőt érintő jegesedés többek között a Vértes, a Pilis, a Börzsöny és a Mátra területein következett be, jelentős

anyagi kárt okozva. A kárfelszámolás és az erdőállományok felújításának kötelezettsége mellett a Pilisi Parkerdő Zrt.-nek harmadik személyek vagyónában okozott károk miatti igényekkel is számolnia kellett, jóllehet, valamennyi ügy a vis maior fogalmi körébe volt vonható.

Az előadásokat és a felkért hozzászólásokat követően a meghívott vendégek is elmondhatták észrevételeiket a felmerült témákban. A felszólalások jó része a vad és gépjármű ütközésekkel kapcsolatos, a napokban hatályba lépett Vtv.-módosításhoz kapcsolódott, amely a résztvevők szerint a korábbi rendhez való visszatérés következtében rendezni látszik az új Ptk. hatályba lépése után kialakult helyzetet. Többen jelezték ugyanakkor, hogy az új Ptk.-nak a vadászható állat által okozott károkért való felelősségre vonatkozó szabályai nem adnak adekvát választ a belterületi vadkárokra.

A tanácskozás bezárása után a résztvevők fehérszital mellett, jó hangulatú ebéden folytatták az élénk eszmecserét. A vendégek egybehangzó véleménye alapján a színvonalas konferencia kiváló lehetőséget teremtett a különböző szakterületekről érkező jogász és nem jogász szakemberek együttgondolkodására és jövőbeli együttműködésére. A konferencia formális és informális véleménycserére is alkalmat nyújtott, amelyet a résztvevők saját szakterületükön kamatoztathatnak a továbbiakban.

A rendezvényt kapcsolatos elismerő visszajelzések alapján leszögezhető, hogy az állami erdőgazdaságok közötti együttműködést a jog területén is érdemes és szükséges fenntartani.

dr. Pekár Anita
jogtanácsos, Mecsekerdő Zrt.

Fotók: **Kocsis Tamás**